

household with the twins-birth because the gender of the firstborn affects the considered outcomes through the number of children too.

1. Ben-Porath, Yoram, and Finis Welch. "Do Sex Preferences Really Matter?" *Quarterly Journal of Economics*, 1976: 285-307.
2. Cools, Angela, and Eleonora Patacchini. "Sibling Gender Composition and Women's Wages." *IZA Discussion Paper*, 2017.
3. Dahl, Gordon, and Enrico Moretti. "The Demand for Sons." *Review of Economic Studies*, 2008: 1085-1120.
4. Edlund, Lena. "Son Preference, Sex Ratios, and Marriage Patterns." *Journal of Political Economy*, 1999: 1275-1304.
5. Filmer, Deon, Jed Friedman, and Norbert Schady. "Development, Modernization, and Childbearing: The Role of Family Sex Composition." *World Bank Economic Review*, 2009: 371-398.
6. Jensen, Robert T. "Equal Treatment, Unequal Outcomes? Generating Sex Inequality Through Fertility Behavior." *Harvard University John F. Kennedy School of Government Working Paper Series*, 2003.
7. Lundberg, Shelly. "Sons, Daughters, and Parental Behavior." *Oxford Review of Economic Policy*, 2005: 340-356.
8. Vogl, Tom S. "Marriage Institutions and Sibling Competition: Evidence from South Asia." *Quarterly Journal of Economics*, 2013: 1017-1072.

Мариненко Н.Ю.

д.е.н., доцент

Гула І.А.

студентка

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ГОЛОВНІ ЗАГРОЗИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В 2019 РОЦІ

Дослідження економічної ситуації країни є досить важливою і необхідною процедурою для оцінювання реального стану економіки та перспектив її розвитку. Наприкінці кожного року підводять економічні підсумки, порівнюють фактичні показники з плановими, закладеними на початку року, вивчають причини неповного виконання плану та створюють прогнози на майбутній рік. На сьогоднішній день існують досить значні загрози, як внутрішні, так і зовнішні, які можуть кардинально змінити темпи розвитку економічних процесів України. Тому метою нашого дослідження є виявлення та аналіз усіх потенційних загроз економічного розвитку України в 2019 році.

Згідно з інформацією, поданою на сторінці Центру досліджень соціальних комунікацій, за аналізом Державної служби статистики України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та за інформацією, поданою Національним Банком України (НБУ), українська економіка показувала позитивну динаміку розвитку у 2018 році [1]. Для прикладу, у першому кварталі 2018 року спостерігалось збільшення валового внутрішнього продукту (ВВП) на 3,1% у порівнянні з аналогічним показником 2017 року; у другому – показник ВВП був більшим за показник минулого року на 3,8%; у третьому зростання становило 2,8%. Таке зростання, за даними Державної служби статистики України, зумовлене зростанням таких галузей вітчизняної економіки, як сільське господарство, торгівля, транспорт і промисловість. Важливо те, що прогнози міжнародних організацій і прогнози українських фахівців значно не відрізнялися. Загалом, як і українські експерти, так і міжнародні, прогнозують зростання економіки України і на далі. На разі на 2019 рік уряд прогнозує розвиток економіки: збільшення ВВП на 3%, показник інфляції, закладений у державному бюджеті, становить 7,4%, а курс долара визначено на рівні 29,4 грн.

У 2019 рік українська економіка ввійшла з досить позитивними темпами розвитку. При збереженні такої динаміки у 2019 році економіка нашої держави продовжувала б активно розвиватися. Однак, за словами експертів, у цьому році економіка може зіткнутися із серйозними загрозами, які можуть перервати або навіть зупинити зростання. Першою і досить вагомою внутрішньою загрозою можна назвати вибори Президента України та

депутатів до Верховної Ради України. Центр ім. Разумкова опублікував прогнози щодо впливу виборів на економіку країни. Відповідно до цього прогнозу, через значні втрати в соціальній та економічній сфері за останні роки, які утворилися одночасно з повним розчаруванням у теперішній владі, невиправдані очікуваних обіцянок, більшість населення будь-які дії влади, навіть раціональні, будуть сприйматися скептично [2]. Таким чином, виборчий марафон 2019 року буде стримувати та обмежувати можливості здійснення перетворень у сфері економіки, а, відповідно, обмеження можливостей призведе до скорочення економічної активності. Тому 2019 рік очікується бути значно обтяженим у політичному плані, адже виборчі перегони триватимуть аж до жовтня, до виборів у Верховну Раду України.

Більш серйозною проблемою сьогодення для України є те, що Російська Федерація (РФ) продовжує збройну боротьбу проти української держави. Сьогодні важливо не допустити погіршення такої ситуації. Однак українське суспільство вже звикло і, можна сказати, адаптувалося до постійної інформації про Донбас і Крим. А тому для того, що відбулася значна дестабілізація суб'єктів економічної системи – підприємців чи звичайних господарств, потрібні більш значні фактори, а не інформація про збройну агресію, яка для суспільства стала звичайною темою для обговорення. Дослідники зазначають, що перехід до масштабної збройної агресії можливий за умови, якщо РФ буде незадоволена результатами виборів. І зрозуміло, що така ситуація призведе до зміни напрямку розвитку економіки України.

На темп розвитку вітчизняної економіки також мають вплив прогнози та очікування підприємців, які активно проводять діяльність на території України. Департамент статистики і звітності НБУ провів дослідження щодо ділових очікувань підприємців [3]. Відповідно до результатів, респонденти продовжують надавати перевагу кредитам в національній валюті. Головним чинником, який стримує розвиток підприємств, є збільшення ціни на енергоносії, предмети та засоби праці. Загалом очікування суспільства та підприємців можна вважати оптимістичними, що стане причиною зростання економіки через систему зворотних зав'язків.

Фахівці НБУ також надали інформацію, що зовнішньоекономічна діяльність України має певні перспективи до скорочення. Причиною цього є уповільнення росту економік країн, з якими Україна співпрацює. Така ситуація може вплинути на платіжний баланс України через нестабільні, а інколи і занижені ціни на українську продукцію.

З 2020 року планують скоротити постачання російського газу до Європейського Союзу (ЄС), яке здійснюється через газотранспортну систему України через введення у дію нового газопроводу «Північний потік-2», що зменшить доходи державного бюджету.

За словами фахівців, 2019 рік буде набагато складнішим у порівнянні з 2018. Через зміну міжнародних відносин, наприклад, ймовірним виходом Великої Британії з ЄС, можливістю виникнення економічної боротьби між США і Китаєм, буде виникати певна невизначеність у відносинах країн, а, отже, виникатимуть конфлікти. Ці причини є загрозою економічній міцності держави, зміни її позицій на міжнародних ринках.

Отже, очікувані зміни різних чинників впливу на економіку у соціальній та політичній сферах (як внутрішніх, так і зовнішніх), дають підстави зробити висновок про те, що в економіці України у 2019 році можемо спостерігати повільну динаміку розвитку. Кожна загроза має наслідком негативні тенденції економічного зростання. Найбільш небезпечною загрозою є можливість відкритої масштабної агресії з боку РФ. Адже у такому випадку вже не йтиметься про можливі зміни економічних процесів, а про повну зміну траєкторії розвитку всієї економічної системи.

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

2. Юрчишин Вю. Дефолт, девальвація та інші ризики у новому макропрогнозі Центру Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua/statii/defolt-devalvatsiia-ta-inshi-ryzyky-u-novomu-makroprohnozi-tsentru-razumkova>.

3. Ділові очікування підприємств. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=58374.